

Protokoll politisk samverkansberedning

Sammanträdesdatum: 2023-11-17

Tid: 10:02 – 12:13

Plats: Styrelserummet, Regionhuset i Luleå/Microsoft Teams

§§ 34-52

Beslutande

Region Norrbotten

Camilla Friberg (S), ordf.

Johannes Sundelin (S)

Linda Jonsson (V)

Caroline Svensson (C) (§§ 34-47)

Birgitta Johansson Huuva (C),
ersättare

Linda Frohm (M), ersättare (§§
40-44)

Ingrid Vesterlund (SD)

Norrbottens kommuner

Beatrice Öhman (S)

Per Eriksson (S), ersättare

Inger Junkka (S)

Göran Stenlund (L)

Bodil Wennerbrandt Sevastik (S)

Johan Lund (S), ersättare

Görgen Åberg (S), ersättare

Viktoria Wikström (S)

Övriga närvarande

Pia Näsval, Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Lakso, avdelningschef social välfärd, Norrbottens kommuner

Annica Henriksson, avdelningschef utbildning och arbetsmarknad, Norrbottens kommuner

Sekreterare

Emil Eriksson

Digitalt justerad

Digitalt justerad

Camilla Friberg, ordförande

Inger Junkka, justerare

Innehållsförteckning

Sammanträdets öppnande	3
Upprop/fastställande av närvarorätt vid sammanträdet.....	4
Val av protokolljusterare.....	5
Fastställande av slutlig föredragningslista	6
Föregående sammanträdesprotokoll	7
Länsövergripande samverkan för barn och unga	8
Barnahus	9
Norrbus.....	10
Barn och ungdomars psykiska hälsa	12
Nationellt hälsoprogram för barn och unga	13
Ungdomsmottagningar.....	15
Samverkansdag Länsstyrgruppen och Polsam.....	17
Årsplanering 2024	18
Val av ordförande 2024.....	19
Hjälpmedelsnämnden.....	20
Riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning år 2024	21
Norrbottens folkhälsostrategi.....	24
Övriga frågor	25
Mötets avslutande.....	26

§ 34

Sammanträdets öppnande

Politiska samverkansberedningens ordförande förklarar sammanträdet öppnat klockan 10.02 den 17 november 2023. Sammanträdet genomförs i styrelserummet, Regionhuset i Luleå/Teams.

§ 35

Upprop/fastställande av närvarorätt vid sammanträdet

Upprop och presentation av deltagare genomförs, se protokollets framsida.

§ 36

Val av protokolljusterare

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar utse ledamoten Inger Junkka (S) att jämte ordförande justera protokollet.

Justering sker digitalt.

§ 37

Fastställande av slutlig föredragningslista

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar fastställa föredragningslistan.

§ 38

Föregående sammanträdesprotokoll

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Ordförande föredrar föregående protokoll.

Beslutsunderlag

Politiska samverkansberedning protokoll 2023-09-08

§ 39

Länsövergripande samverkan för barn och unga

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Region Norrbotten och länets 14 kommuner har samverkan, på tjänstepersonsnivå, via Länsstyrgruppen gällande samtliga frågor som omfattas av hälso- och sjukvård, socialtjänst och skola.

Allt eftersom samverkan utvecklats och tydliggjorts har behovet av att utveckla formen för länsövergripande samverkan gällande barn och ungaområdet blivit allt tydligare. I nuläget sker samverkan lokalt och på länsdelsnivå. Många av frågorna behöver hanteras på länsövergripande nivå för att bli mer effektiva och likvärdiga över länet.

Det pågår stora nationella satsningar inom barn- och ungaområdet, både lagstiftnings-förändringar liksom utveckling av strategier och riktlinjer. Många gånger handlar det om att utveckla samverkan med berörda aktörer med tidiga, främjande och förebyggande insatser.

Länsstyrgruppen beslutade 2023-10-31 att utveckla en struktur för länsövergripande samverkan inom barn- och unga området. Strukturen ska organiseras direkt under Länsstyrgruppen. Ett förslag på struktur och innehåll ska redovisas vid Länsstyrgruppen i februari 2024.

§ 40

Barnahus

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar lägga informationen till handlingarna

Ärendet

Bakgrund

Vid Politiska samverkansberedningen 2023-05-09 beslutades att ge Länsstyrgruppen i uppdrag att fortsätta utredningen om ett eventuellt Barnahus i Norrbotten.

Region Norrbotten har tidigare utrett förutsättningarna för etablering av barnahus i länet. Syftet med barnahus är att ge det brottsutsatta barnet en trygg och effektiv rättslig process.

Utredningen konstaterar att det finns en utmaning i samverkan och långa handläggningstider som riskerar att barn i hela länet inte får en jämlik tillgång till en effektiv och ändamålsenlig rättsprocess samt tillgång till adekvat stöd i tid. Det framkommer även behov av ökad kunskap, erfarenhetsutbyte och samordning i ärenden som rör brottsutsatta barn. Behov finns att ytterligare utreda och förankra formerna för barnahus i Norrbotten.

Nuläge

Region Norrbotten och Norrbottens Kommuner har i samverkan med Åklagarmyndigheten påbörjat utredningen om ett eventuellt Barnahus i Norrbotten. Kontakt har även etablerats med Polisen som ska delta i kommande möte.

Norrbottens Kommuner har påbörjat ett arbete för insamling av synpunkter från kommunerna i frågan.

En gemensam utredningsplan ska utformas 1 december 2023 tillsammans med samtliga aktörer. Återkoppling sker till Länsstyrgruppen och Politiska samverkansberedningen under våren 2024.

§ 41**Norrbus****Politiska samverkansberedningens beslut**

Politiska samverkansberedningen beslutar att:

1. Tillstyrka inriktningen som formerats för Norrbus.
2. Förslag till ny överenskommelse för Norrbus redovisas vid politiska samverkansberedningen i maj 2024.

Ärendet**Bakgrund**

Region Norrbotten och länets 14 kommuner har sedan 2008 en överenskommelse om samverkan kring barn och unga, Norrbus. Överenskommelsen utvärderades 2019 där det konstaterades att den användes och uppskattades av aktörerna. Det fanns dock behov av viss utveckling och revitalisering av samverkan. Tiden har efter det präglats av pandemin och Region Norrbottens omfattande organisatoriska förändring, varför ett förändringsarbete enligt tidigare utvärdering inte realiserats.

Nuläge

Hösten 2022 beslutade Politiska samverkansberedningen att en uppdatering av Norrbus-överenskommelsen ska ske. Uppdraget samordnas av Region Norrbotten och Norrbottens Kommuner. Konsultföretaget Governo har uppdraget att vara processledare.

Ett utvecklingsarbete har skett i nära samverkan mellan berörda parter. Ett inriktningsdokument med fortsatt samverkan i Norrbus struktur har formats. Det finns tre huvudsakliga utmaningar som en ny Norrbusöverenskommelse behöver hantera:

- Målgrupp för Norrbus
- Aktörerna
- Samverkansprocessen inkl. styrning och stöd

Ett förslag till ny överenskommelse ska utarbetas med utgångspunkt från den inriktning som formerats och redovisas under våren 2024 vid Länsstyrgruppen och Politiska samverkansberedningen.

Länsstyrgruppen beslutade 2023-10-31 att tillstyrka inriktningen för Norrbus.

Beslutsunderlag

Principer för Norrbus – slutversion

§ 42

Barn och ungdomars psykiska hälsa

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Region Norrbotten har genomfört en översyn av hur omhändertagandet av barn- och ungdomars psykiska ohälsa fungerar i regionen. KPMG har genomfört översynen på uppdrag av regionen. Syftet med översynen är att stärka vägen genom vården för barn och unga med psykisk ohälsa. Resultatet av översynen samt förslag på förändringar i omhändertagandet av patientgruppen behandlades i regionstyrelsen 13 september 2023. I samband med det beslutade regionstyrelsen att tillsätta en projektorganisation för att tillvarata resultaten från översynen och genomföra de förändringar som krävs.

§ 43

Nationellt hälsoprogram för barn och unga

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Regeringen har beslutat att ett nationellt hälsoprogram för barn och unga till och med 20 års ålder ska tas fram. Målet är att skapa en mer sammanhållen barn- och ungdomshälsovård där det förebyggande och hälsofrämjandet arbetet får större genomslag. Socialstyrelsen ska senast den 31 oktober 2026 lämna en slutredovisning av uppdraget till Socialdepartementet.

För uppdragets genomförande avsätts totalt 20 miljoner kronor under 2023. Regeringen beräknar att medel kommer att avsättas för uppdraget under åren 2024–2026 under förutsättning att riksdagen anvisat det

Syftet med ett nationellt hälsoprogram är att skapa en mer sammanhållen, regelbunden och jämlik hälsouppföljning för barn och unga oavsett var i landet barnet eller den unge bor. Det handlar också om att skapa bättre förutsättningar för att den som behöver ytterligare insatser får tillgång till det på ett snabbare och enklare sätt. Regeringen har beslutat att ge Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering och Statens skolverk i uppdrag att ta fram ett nationellt hälsoprogram för barn och unga till och med 20 års ålder.

Socialstyrelsen, som har huvudansvar för uppdraget, ska bland annat ta fram ett hälsoprogram där hälsobesök, hälsosamtal och föräldraskapsstöd utgör kärnan. Inom ramen för det ska kunskapsstöd som bygger på ett personcentrerat förhållningssätt tas fram till de professioner som möter barn och unga. I uppdraget ingår även att identifiera datakällor som är lämpliga att använda för uppföljning samt att bedöma hur data lämpligen ska samlas in. De uppgifter som samlas in inom ramen för det nationella hälsoprogrammet ska kunna bidra till att förbättra den systematiska uppföljningen av barns och ungas mående ur ett folkhälsoperspektiv samt gynna tidiga upptäckter av fysisk eller psykisk ohälsa hos det enskilda barnet.

Socialstyrelsen ska genom samverkan med medverkande myndigheter och övriga berörda aktörer verka för en hög delaktighet i framtagande av pro-

grammet. I arbetet ska en bredd av professioner inkluderas. Det är även viktigt att föra dialog med det civila samhället såsom idrottsrörelsen, friluftorganisationer och organisationer inom kulturområdet utifrån deras roll i att främja barns och ungas fysiska och psykiska hälsa. Därigenom kan goda förutsättningar skapas för att utforma ett ändamålsenligt hälsoprogram.

Beslutsunderlag

Regeringens uppdrag att ta fram ett nationellt hälsoprogram för barn och unga

§ 44

Ungdomsmottagningar

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar att:

1. inriktningen för huvudmannaskapet för Ungdomsmottagningarna ändras från det idag delade huvudmannaskapet till en huvudman med ansvar för verksamheterna
2. inriktning är att Region Norrbotten blir huvudman för ungdomsmottagningarna för att kunna bedriva hälso- och sjukvård enligt Hälso- och sjukvårdslagen
3. en risk och konsekvensanalys genomförs i samverkan mellan huvudmännen
4. redovisning av risk- och konsekvensanalysen sker vid Politiska samverkansberedningen i maj 2024.
5. Länsstyrgruppen får i uppdrag att ta fram en modell för samverkan som redovisas i samband med risk- och konsekvensanalysen.

Ärendets behandling under sammanträdet

Johannes Sundelin (S) föreslår att Länsstyrgruppen får i uppdrag att ta fram en modell för samverkan rörande ungdomsmottagningar som presenteras i samband med risk- och konsekvensanalysen.

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition, med tillägget att ge Länsstyrgruppen i uppdrag att ta fram en modell för samverkan, och finner att politiska samverkansberedningen bifaller förslaget.

Ärendet

Bakgrund

Politiska samverkansberedningen beslutade 2022-08-31 att ge Länsstyrgruppen i uppdrag att genomföra en översyn av Ungdomsmottagningarna i länet. Uppdraget är att utforma förslag på åtgärder och beslut för att säkerställa att ungdomsmottagningarna i Norrbotten erbjuder jämlik och patientsäker vård i hela länet.

Ett antal genomlysningar och förstudier av ungdomsmottagningarna har gjorts sedan 2016. Ungdomsmottagningarnas verksamhet bedrivs i samverkan mellan kommunerna och Region Norrbotten. Det är särskilt det delade huvudmannaskapet som är den fråga som behöver lyftas upp och belysas.

Huvudmannaskapet

De utmaningar som komplicerar det delade huvudmannaskapet är att de två övergripande lagarna, Hälso- och sjukvårdslagen och Socialtjänstlagen, kolleder, främst vad gäller dokumentation och patientsäkerhet. Det är inte möjligt att avtala bort detta faktum utan måste hanteras via beslut om huvudmannaskap.

Slutsats

För att komma till rätta med kuratorernas rätt att dokumentera besöken, ökat teamarbete och ökad patientsäkerhet behöver ett beslut ske i huvudmannaskapsfrågan. För att bedriva hälso- och sjukvård vid ungdomsmottagning är Region Norrbotten att föredra som egen huvudman.

Ett fortsatt delat huvudmannaskap medför att Region Norrbotten och kommunerna fortsätter riskera att inte följa aktuell lagstiftning.

Efter ett eventuellt inriktningsbeslut behöver en risk- och konsekvensanalys genomföras i samverkan mellan huvudmännen som omfattar samtliga perspektiv där även frågan om fortsatt samverkan ska ingå.

Beslutsunderlag

Översyn av ungdomsmottagningarnas verksamheter i Norrbotten 2023 slutversion 2

§ 45

Samverkansdag Länsstyrgruppen och Polsam

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar att:

1. det blir en gemensam samverkansdag för Polsam och Länsstyrgruppen under hösten 2024
2. inkomma med förslag på deltagare till arbetsgruppen för planering.

Ärendet

Det finns ett önskemål att anordna en gemensam dag för Polsam och Länsstyrgruppen för att tillsammans prata om gemensamma utmaningar och hur vi kan arbeta tillsammans för att lösa dem.

Förslaget är att anordna en samverkansdag under hösten 2024, och då förslagsvis 4 september, för Polsam och Länsstyrgruppen. Ett av fokusområdena under dagen föreslås vara barn och unga då länsstyrgruppen har beslutat att starta ett gemensamt arbete inom det området, men även andra områden kommer att avhandlas.

Det behöver utses representanter till en arbetsgrupp för planering av dagen från både Polsam och Länsstyrgruppen

§ 46

Årsplanering 2024

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar att godkänna datum för 2024 enligt nedanstående förslag.

Ärendet

Mötena vid Polsam sker fyra gånger per år.

Datum för mötena under 2024:

- Tisdag 6 februari
- Onsdag 22 maj
- Onsdag 4 september
- Onsdag 13 november

§ 47

Val av ordförande 2024

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar att till ordförande för Polsam 2024 välja Beatrice Öman.

Ärendet

Ordförande för Polsam varierar vartannat år mellan Region Norrbotten och kommunerna.

År 2023 har Camilla Friberg, regionråd i Region Norrbotten varit ordförande.

För år 2024 föreslås Beatrice Öman, ordförande gemensam beredning, Norrbottens Kommuner väljas till ordförande.

§ 48

Hjälpmedelsnämnden

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Region Norrbotten och Norrbottens Kommuner har i samverkan ett uppdrag från Politiska samverkansberedningen att utforma en samverkansform för hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning. Inriktningen är att skapa en gemensam nämnd med Region Norrbotten som värdkommun och där sjukvårdsansvaret inte övertas av nämnden. Uppdraget är att utforma ett förslag till reglemente och samverkansavtal samt att ta fram en ny prismodell.

I avvaktan på att en ny samverkansform implementeras har ett Interimistiskt samverkansavtal för försörjning av hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning godkänts av respektive part. Avtalet är inte tidsbegränsat.

Nuläge

Samverkansavtal, reglemente och prismodell har kommunicerats i form av remisshantering till politiker och tjänstepersoner i kommunerna och Region Norrbotten. Prismodellen har ”testkörts” för att säkerställa hur den i detalj påverkar ekonomin, i syfte att skapa en bra och trygg remisshantering för alla parter. Remisshanteringen pågår under hösten. Ett antal kommuner har behov av utökad tid och redovisar sina synpunkter i början på december månad. Information och dialog sker efter årsskiftet 23/24 i Länsstyrgruppen och Politiska samverkansberedningen. Förslag till beslut för rekommendation redovisas i maj månad 2024. Planen är att beslut sker därefter hos respektive huvudman.

Under förutsättning av erforderliga beslut kan den gemensamma nämndens uppdrag för hjälpmedelsförsörjningen starta 2025-01-01.

§ 49

Riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning år 2024

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar att:

1. Rekommendera Norrbottens Kommuner styrelse att rekommendera respektive kommun att anta Riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning år 2024.
2. Rekommendera Regionstyrelsen att anta Riktlinjerna för förskrivning av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning år 2024.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Ärendets behandling under sammanträdet

Ordförande föreslår att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition, med tillägget att paragrafen förklaras omedelbart justerad, och finner att politiska samverkansberedningen bifaller förslaget.

Ärendet

Riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel är gemensamma för Region Norrbotten och Norrbottens kommuner. Riktlinjerna grundas på den för länets kommuner och Region Norrbotten gemensamma hjälpmedelspolicyn som beslutats om år 2013. Riktlinjerna revideras årligen.

Förslagen till förändringar av de riktlinjer som är gemensamma för vårdgivarna i Norrbotten tas fram av representanter från Norrbottens kommuner och Region Norrbotten i samråd med Länshjälpmedelsgruppen. Enligt strategin för patient- och brukarmedverkan i Norrbottens län sker samverkan med intresseorganisationer för personer med funktionsnedsättningar och pensionärsorganisationerna i arbetet med förslag till riktlinjeförändringar. De synpunkter som organisationerna lämnat gällande riktlinjerna ska tydligt framgå i den fortsatta beredningen. Det framkom inga invändningar gällande förslag för 2024

Översynen av riktlinjerna inför år 2024 innehåller förtydliganden och förändringar av riktlinjer. Förtydliganden är viktiga för att förskrivaren ska

kunna göra en individuell behovsbedömning i samverkan med patienten.
Tydliga riktlinjer är också viktiga för att ändamålsenliga produkter upphandlas.

Föreslagna förändringar som är gemensamma för Region Norrbotten och länets kommuner handlar om förskrivning av:

ISO-kod	Norrbottens kommuner	Region Norrbotten	Ändring
04 03 27 Andningsmuskeltränare	X	X	Möjlighet att förskriva även för träning av inandning
04 06 06 Stödstrumpor och kompressionsstrumpor för armar och ben och andra delar av kroppen	X	X	Tillägg även förskrivning vid <u>pittingödem, obesitas och/eller lipödem.</u>
04 30 06 Hjälpmedel för kylbehandling		X	Förskrivningsrätt även för barnhabiliteringen
04 33 06 Hjälpmedel för att bevara hud och vävnad intakt vid liggande		X	Ingen ändring
06 03 Spinala ortoser och huvudortoser	X	X	ISO-kods förändring
06 03 07 Thoraxortoser	X	X	ISO-kodsförändring samt förtydligande
06 03 09 Torakolumbo-sakrala ortoser	X	X	Ja, samt förtydligande
12 06 06 Rollatorer	X	X	Ingen ändring, Intresseorganisationerna föreslog utökning till två rollatorer per person.
12 22 03 Manuella tvåhjulsdrevna rullstolar	X		Förtydligande angående lättviktsrullstol och dyrare och lågfrekventa tillbehör.
12 22 18 Manuella vårddarmanövrerade rullstolar		X	Tvillingvagn kan inte förskrivas då det inte finns godkända produkter
12 25 06 Sittdynor och	X	X	Antidecubitusdyna för rullstol får ej

underlägg			användas till annat.
12 36 12 Stationära lyf- tar monterade på väggar, golv eller i tak	X		Förtydligande, vid avancerad dyrare lösning gäller särskild förskrivning.
18 09 07 Ståstolar	X	X	Förtydligande, förskrivningsbar även när patienten har svårt att bibehålla stående ställning.
18 12 10 Sängar och lösa sängbottnar, elekt- riskt reglerbara	X	X	Enbart sänggrind att montera på egen säng är inte möjligt att förskriva på grund av gällande lagstiftning
18 21 03 Dörröppnare och dörrstängare	X		Stryks, saknas förskrivningsbara hjälpmedel
22 03 06 Glasögon och kontaktlinser		X	Ja ändring Optiker vid Syncentralen får förskriva progressiva glasögon och kontaktlinser
22 06 25 Ljudöverfö- ringssystem för hörappa- rater		X	Ja, Ny ISO-kod, Öppnar för nya hjälp- medel, ändrad förskrivningsrätt.
22 12 06 Skrivbrädor, ritbrädor och tecknings- brädor		X	ISO-kodsförändring
22 13 06 Skrivbrädor, läsställ och stödkuddar för böcker		X	ISO-kodsförändring
22 24 03 Telefoner för fasta nät		X	Stryks, saknas förskrivningsbara hjälpmedel
27 06 21 Hjälpmedel och verktyg för mätning av klimatförhållanden		X	Stryks, saknas förskrivningsbara hjälpmedel

Beslutsunderlag

Förslag Riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel för personer med funktions-
nedsättning 2024.

§ 50

Norrbottens folkhälsostrategi

Politiska samverkansberedningens beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Under 2023 genomförs en uppföljning av samtliga delmål:

1. Utbildningsnivån och det livslånga lärandet ska öka och blir mer jämlikt och jämställt
2. Levnadsvanor som påverkar hälsan positivt ska öka i omfattning och bli mer jämlika och jämställda
3. Normer och värderingar som främjar den jämlika och jämställda hälsan ska stärkas
4. Alla kommuner och regionala företrädare arbetar systematiskt med folkhälsa

Dataunderlag och -analys för att följa upp indikatorerna för delmål 1, 2 och 3 är under framtagande. Färdigställs december 2023.

Avseende uppföljning av delmål 4 är en sammanställning av regionala insatser och aktiviteter från Region Norrbotten, Länsstyrelsen Norrbotten samt Norrbottens Kommuner genomförd. Till detta inkluderas även en uppföljning av kommunernas förutsättningar och behov i folkhälsoarbetet.

Uppföljningen i sin helhet presenteras bland annat på Folkhälsokonferensen 1 februari 2024.

Ramar för en ny gemensam handlingsplan för 2024-2026 presenteras och bearbetas utifrån inspel vid Politiska samverkansberedning första sammanträde våren 2024

§ 51**Övriga frågor**

Inga övriga frågor anmäldes vid sammanträdet.

§ 52

Mötets avslutande

Politiska samverkansberedningens ordförande förklarar sammanträdet avslutat klockan 12:13.